

a

10

leggyakoribb

KUTYA

betegség



E-BOOK

A 10 leggyakoribb KUTYA betegség

Szerkesztette © Stefan Siman, 2011
Minden jog fenntartva.

Borító: Herczeg Dóra

Az illusztrációk, fotók a szerző archívumából,
Horváth Zsuzsanna KUTYA kozmetikus www.4tappancs-kutyakozmetika.hu
valamint a Wikimedia Commons www.commonswikimedia.org szabadon felhasználható képeinek
archívumából kerültek felhasználásra:

Kiadó: 4TAPPANCS Állatterápia és Kutyatréning Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

3657 Királd, Béke-telep 22
8220 Balatonalmádi, Szép Ilonka u. 1

+36 (06) 30-2929995
+36 (06) 88-783879

www.4tappancs.hu
www.4tappancs-kutyakozmetika.hu
www.kutyatrener.hu

Facebook: <http://www.facebook.com/pages/4tappancs-Bt/191049390993388>

info@4tappancs.hu

Tárgyszavak:

*kutya, betegség, 10, tíz, gyakoribb, beteh, leg, élősködő, bolha, parazita, féreg, allergia, gyulladás, baktérium, fül, halló
járat, sántít, csont, csípő, ízület, diszplázia, parvó, bél, leptospirosis, fertőzés, sántít, máj, szív, tüdő, daganat, rák, rákos
, leishmaniózis, atka, rüh, szőr, gomba, kullancs, babesiosis, babesia, egysejtű, sejt, megtámad, lyme-
kór, borreliosis, spirál, rágcsáló, agy, agyvelő, agyhártya, vér, vemhes, belégzés, tápanyag, szintetikus, tartósító, aro-
ma, ízesítő, anyagok, antioxidáns, vitamin, húsliszt, szója, adalékanyag, kémiai, hatóanyag, szer, nyakörv, isztítószert,
hidrogén, peroxid, alkohol, kutyakozmetikai, szerek, poliacryl, rovarölő, műtrágya, otitis, egészséges, klinika, izom, s
zív, tüdő, vér, légzés*

A 10 leggyakoribb KUTYA betegség

Ha a négylábú barátunk egészséges, annak természetesen örülünk.

Azonban amikor valamilyen betegségben szenved, szinte mi magunk is belebetegszünk.

Minden betegség amelyik egy kutyánál jelentkezhet egyetlen dologban azonos: jelentősen lecsökkenti az állat immunműködési rendszerének hatékonyságát, aminek sajnos az adott betegség elmúltával is kihatása lehet az állat további életére.

A legtöbb betegség amelyben kutyánk szenvedhet valamilyen fertőzés útján kezdődik és közülük néhány ránk emberekre is áterjedhet. A kutyáinkat nem tudjuk és nem is lenne értelme teljesen elzárni a fertőzések forrásaitól, de rendszeres ápolással, ellenőrzéssel és időnkénti megelőző jellegű állatorvosi vizsgálatokkal számtalan esetlegesen később komoly vagy halált okozó betegségtől tudjuk megóvni.

Ezzel hozzájárulhatunk az ember és a kutya boldogabb együttéléséhez.



1. A külső élősködők (*ekto paraziták*) okozta betegségek

Az élősködő vagy parazita élőlények, egy másik faj, (a gazdafaj) egyedeinek testében vagy testfelszínén élnek, és annak testéből táplálkoznak.

Az élősködők tanulmányozásával a *parazitológia* tudománya foglalkozik.

A kutyákban előfordulható élősködőket két nagy csoportra lehet osztani:

- a test felszínén élők, - a külső paraziták (*ektoparazita* fajok)
- a gazdafaj testének belsejében élők, - a belső paraziták (*endoparazita* fajok)

bolha

A bolhák 1–4 mm nagyságú sötétbarna, szárnyatlan, emlősökön élősködő rovarok. Testük oldalról lapított, mely a szőrzetben való közlekedést teszi könnyűvé, fejük kicsi, szájrészeik pedig szúrásra és vérszívásra módosultak. Szívókájukat a felső állkapocs és a felső ajak alkotja, az alsó állkapocs pedig késszerű és a bőr átvágására szolgál. A hátsó pár úgynevezett ugrólábuk a leghosszabb és legerősebb, testméretéhez képest hatalmas ugrásokra (30- 50 cm) képes.



bolha

A vérszívás következtében veszélyes betegségek okozóit juttathatják a kutya vérébe, a viszketés kaparásának következtében pedig ekcéma és más súlyos bőrbetegségek okozói lehetnek a bolhák.

A lárvák nem szívnak vért, hanem a gazdaállat fészkében, odújában élnek és szerves törmelékkal táplálkoznak.

atka

Az atka (*Acari*) az ízeltlábúak törzsében a pókszabásúak családjának egyik osztályába tartozó élősködő. Rendkívül sok faja létezik, az egyes fajok, csoportok életmódja és ennek megfelelően alakja, testfelépítése is roppant változatos, többségük kisebb mint 1 mm. A csáprágóik 1-3 ízűek, a fajok életmódja szerint lehetnek ollósak, karmosak vagy szigonyyszerűek.

Kutyákra leginkább két változat jelent veszélyt:

- a **rühatka** (*Sarcoptes scabiei canis*) a rühösség okozója, közvetlen érintkezéssel terjed az állatok, valamint az állat és az ember között.
- a **szóratka** (*Cheyletiella yasguri*), szabad szemmel látható méretű parazita.



rühátka



szőratka

A bőrön megtelepedett atka a táplálkozásával gyulladásokat, toxikus elváltozásokat okoz. A bőrreakció az irritáló bőrkürtéstől a súlyos allergiás reakcióig terjedhet.

Különösen veszélyeztetettek a hosszú- lógó fülű fajták, mert a külső hallójáratok nem szellőznek és az ott megrekedt levegő páratartalma és hőmérséklete ideális klímát jelent az atkák élőhelyéhez és szaporodásához.

gomba

A gombák sejtekből álló, egy- vagy többsejtű, általában telepes felépítésű, fotoszintetizáló pigmenteket nem tartalmazó, kitintartalmú sejtfallal rendelkező élőlények.

Sok gombafaj okozhat, többek között a kutyán is, - fertőző megbetegedéseket.

A gombás fertőzés legjellemzőbb tünetei a fáradtság, az ízületi fájdalom.

A kutyák körében a leggyakoribb, a bőrbetegséget okozó a *Microsporum canis* gombafaj.

A fertőződés beteg állattal való közvetlen érintkezéssel vagy a gomba spórákat átvivő tárgyakkal (*pl. ruha, fekhely, kozmetikai eszközök, cipőtálp stb.*) jön létre. A fertőződés és a betegség megjelenése között általában 8 - 10 nap telik el, de a lappangási idő lehet jóval hosszabb is. A betegség a bőr hámrétegének elszarusodó részeiben játszódik le. Szemmel is látható fokozott hámlás, pikkelyezés, a szőrszálak letöredezése és kihullása figyelhető meg. A foltok szélén a bőr erősen kipirul, a foltokat vékony pörk fedi, ezekhez az elváltozásokhoz mérsékelt viszketés is társul.



gomba

A másodlagos baktériumok okozta fertőzések következtében az elváltozások helyén gennyes bőrgyulladás is kialakulhat. Súlyos esetben a karmok megbetegedése is megfigyelhető, ilyenkor a karmok rendellenesen növekednek, szürkés-sárgásan elszíneződnek, felrostozódnak, és morzsalékonyak.



gomba fertőzés a kutya orrán

kullancs

A kullancs nem bogár - mert 8 lába van, - ha nem a pókok (*Arachnida*) osztályába, az atkák (*Acarina*) rendjébe sorolt élősködő állat. Fő tartózkodási és élettere az erdők, erdők szélei, a bőséges aljnövényzettel rendelkező és számára kedvező páratartalmat biztosító területei. A kullancsnak, mivel élősködő, a teljes életfolyamatának lejátszódásához szüksége van egy másik élőlényre, egy ún. *hordozóra*, amelyik táplálékot biztosít számára. Erre a táplálékot és átmenetileg biztos tartózkodási helyet adó, *hordozó* szerepre, - más egyéb állatok és nem ritkán az ember mellett, - választja ki a kutyát. A táplálkozása vérrel történik és egy kullancsnak az élete során háromszor is szüksége van rá, hogy vért szívjon ki egy másik élőlényből.



két különböző kullancsfajta

A kullancsnak, mint parazita állatnak a jelenléte a kutyán, vagy a szúrása és a vérszívás okozta vérmennyiség elvesztése a kutya számára tulajdonképpen teljesen veszélytelen. Ami a kullancsot a kutyák számára veszélyessé teszi, az a különféle vírusoknak és baktériumoknak a bevitele a kutya bőrébe és vérébe, aminek következtében különféle betegségek alakulhatnak ki.



Kutyákra három veszélyt jelentő fertőző betegség terjedt el:

- a **Babesiosis** - a betegség kórokozója a *babesia* nevű egysejtű, a vörösvértesteket megtámadó élősködő.
- a **Lyme-kór (Borreliosis)** - a betegséget a *Borrelia burgdorferi* nevű, spirál formájú baktérium okozza, amelynek fenntartói a rágcsálók (*egér, pocok, sün, patkány*) és a nagyvadak (*őz, szarvas, muflon*).
- Az **agyvelő- és agyhártyagyulladás (kullancs-encephalitis, FSME Frühsommer-Meningoenzephalitis)** - a kutyáknál ritkán előforduló vírus betegség. Enyhe lefolyás esetén

viszonylag ártalmatlan, azonban, ha a vírus megtámadja az állat központi idegrendszerét, akkor bénulást és maradandó agykárosodást okozhat.

2. A belső élősködők (*endo paraziták*) okozta veszélyek

A kutyák bélparazitáinak - férgekének – veszélyeiről, terjedésének lehetőségeiről időnként szélsőséges vélemények kapnak szárnyra *kutyás* és *nem kutyás* körökben egyaránt. Ezt tetézi, hogy időnként a média híradásai és az utcáról föl nem szedett „*kutyapotty*” témában véleményt alkotók hisztériás aggodalommá tudják fokozni ezt az állategészségügyileg nem túl bonyolult dolgot. Ugyan akkor természetesen elkeserítő adat, hogy a városi kutyák nagy része valóban fertőzött valamilyen bélparazitával.

Ennél fogva a kutyatulajdonosok körében számtalan kérdés vetődik föl, melyeknek egy része valóban jogos aggodalmat, másik része viszont félreértéseket tükröz. Embereknek és kutyáknak egyaránt érdeke, hogy rendet tegyünk ezeknek a félreértéseknek, téves információknak, a köztudatban alaptalanul elterjedt gondolatoknak a sokasága között.

A bélférgesség nem (csak) állategészségügyi, ha nem közegészségügyi kérdés!

A kutyákban előforduló bélférgesek döntő többsége két fő csoportba tartozik:

- **fonálféreg**
7 faja létezik, ebből a kutyákban az *orsóféreg* (*Toxocara canis*) a legelterjedtebb.
- **galandféreg**
4 fajából kettő a kutyák esetében régóta elterjedt és közismert (a *Dipylidium caninum* és az *Echinococcus granulosus*). Az úgynevezett *rókaféreg* (*Echinococcus multilocularis*), nevű galandféreg mint nevéből is kiderül, főleg a rókákban élősködő fajta, de az utóbbi években terjedőben van a kutyák körében is.



orsóférgesek



galandféreg

A bélférgeseknek ideális életteret biztosít egy kutya szervezete, mert táplálkozásuk és szaporodásuk a kutya élete végéig biztosított. Egy megfelelő immunrendszerrel rendelkező állat esetében, többnyire, még csak látható tünetek sem jelentkeznek.

Maga a folyamat a következőképpen játszódik le:

1. a bélféreg petéit a kutya lenyeli
2. a vékonybélben a petéből kikelnek a lárvák és megkezdik vándorlásukat
3. a lárvák átfúrják magukat a bél nyálkahártyáján, a vérereken és a gyomorfallon keresztül eljuthatnak az állat májába
4. a májból a véráramlattal eljuthatnak a kutya szöveteibe és izomzatába, de akármelyik belső szervbe is vezethet az út, így akár a tüdőbe vagy a szívbe is
5. általában a lárvák mozgása és fejlődése megáll ebben a stádiumban

Egy egészséges, kifejlett kutya bélrendszere rendelkezik olyan védelmi rendszerrel, ami meg tudja akadályozni a kifejlett bélférgeseknek olyan mennyiségben történő csoportosulását a belekben, hogy azok ott komolyabb károsodást tudnának okozni.

Bizonyos esetekben komoly egészségkárosodást, vagy szélsőséges esetben a gazdaállat pusztulását is jelenthetik a bélférgesek:

- a kutya immunrendszere valamilyen oknál fogva meggyengül (öregedés, betegség, stressz, stb.)
- a férgek túlzottan elszaporodnak, és túl sok tápanyagot vonnak el a kutya szervezetéből
- kölyökkutyák esetében
- kis testű kutyák esetében
- vemhes vagy kölykeit szoptató anyaállatoknál

Az igazi veszélyt azonban nem az jelenti, hogy a kifejlett férgek, vagy azok petéi és lárvái kis mennyiségben a kutyaiban vannak, hanem az, hogy a kutya aktív részesévé, elősegítőjévé válik a paraziták nagyfokú elterjesztésének. Ez pedig már emberre és állatra (nem csak kutyára!) egyaránt nagy veszélyt jelent.

Kedvenceink a bélp paraziták különböző fajtáinak egyik fő hordozói lehetnek, ezáltal erősen megnövelhetik a fertőzés elterjedésének veszélyét, ami már a kutyával érintkező felnőttek és gyerekekre is potenciális veszélyt jelenthet. Azonban, ha a kutya rendszeresen féregtelenítve van, étrendjében a nyers hústermékek, vágóhídi és konyhai hulladékok nem szerepelnek, és az embertársai az alapvető higiéniai szabályokat betartják, akkor a fertőzés terjedésének veszélye minimálisra csökkenthető. Úgyszintén a kutya ürülékének közterületről történő összeszedése szintén nagyban hozzájárulhat a bélféreg fertőzés terjedésének megakadályozásához.

Fontos tudni, hogy jogszabály írja elő a kutyák éves kötelező veszettség elleni oltása mellett az oltással egy időben végzett, széles spektrumú szerrel történő féreghajtását.

Az alábbiakban néhány, félreértésen alapuló kérdésre adott válasszal, a bélp paraziták elterjedésének csökkentéséhez és a kutyák egészségi állapotának javításához kívánok hozzájárulni.

„Az én kutyám biztosan nem férges! Mindig nézem a székletét, de nem látok benne semmit!”

A legutóbbi féreghajtáskor sem jött ki belőle semmi.”

Ha egy kutya bélsárában nem lát a gazdi bélférget, az még nem jelenti azt, hogy nincs az állatban! A *fonálféreg (orsóféreg és kampósféreg)* nem hagyják el a kutya testét a bélsárral. Egyetlen lehetőség ezeket a férgeket meglátni, hogy a kutya szervezetéből eltávoztak, ha a kölyök kutyában nagyon elszaporodik és hányadékkal kibűfögi. Ezeknek a férgeknek a petéi (csak mikroszkóppal láthatók!), vagy ritkán a lárvái, (0,5-2 mm nagyságúak) időszakonként a bélsárral eltávozhatnak. Sok esetben a bélsárral, a kutyából eltávozott féreg-peték vagy féreg-lárvák száma olyan csekély, hogy felületes, ránézéses vizsgálattal nem állapítható meg, hogy van benne vagy nincs. Egy biztonságos eredményt adó vizsgálat csak a kutya 3 napon keresztül kibocsájtott bélsármintáinak a mikroszkopikus vizsgálatával érhető el. Ez egy elég idő-, munka- és költségigényes eljárás, amely nem várható el a kutyatartóktól. (Egy legutóbbi vizsgálat szerint a kutyák ürülékének 16 %-ában találhatók meg az *orsóféreg* tojásai.) A féreghajtó beadása után is előfordulhat, hogy az elpusztult férgek megemésztődnek a kutya beleiben, illetve ürülhetnek az emberi szem számára nem látható mérettartományba tartozó parazita alakok is. Ezért nem csak akkor kell egy kutyát féregteleníteni, ha a gazdi látja a bélsárban a férgek valamelyikét, hanem rendszeresen, egész életén keresztül.

„Szánkázik a kutya a fenekén. Biztos férges!”

Bár gyakori kísérő tünet, de nem biztos, hogy bélférgességre utal! A „szánkázást” okozhatja például a kutya *bűzmirigyének* telítettsége vagy gyulladása is. Ugyanígy igaz, hogy ha nem látunk semmi különös tünetet, még nem jelenti azt, hogy kutyánk nem fertőzött. Az esetek döntő többségében, sajnos, semmiféle felismerhető tünetet nem jelentkezik.

„Milyen alternatív módszer létezik a kémiai hatóanyagú gyógyszerkészítményeken kívül a féregtelenítéshez? Szoktam a kutyának hetente egy gerezd fokhagymát adni, biztosan nem férges!”

Sajnos nincs természetes alapanyagú gyógyszer vagy más alternatív módszer a bélp paraziták elpusztítására. Elterjedt ugyan a fokhagymának és egyéb gyógynövényeknek a használata, de ezek inkább a külső paraziták ellen mutatnak hatékonyságot. Továbbá a kutya testsúlyához való viszonyítás is nehézkes, mert bár egy 3-6 kg testsúlyú ölebbel talán meg lehet etetni 1-2 gerezd fokhagymát (ez a féregtelenítés témában a legközismertebb és a háttérpar által is leginkább szorgalmazott gyógynövény), de ez egy 60-70 kg nagyságú kutyaajtánál már hetente több kilónyi fokhagyma elfogyasztását kívánná, ami szinte lehetetlen.

Tehát az esetleges természetes gyógy anyag megfelelő adagolása szintén akadályt jelent. Elképzelhető, hogy a megelőzéshez hozzájárulhat egy megfelelő „bio” táplálék-kiegészítő, de a rendszeres, tablettával vagy pasztával történő gyógyszeres féregtelenítést semmiképpen nem pótolja! Azokban az esetekben, ha a bélférgesség igazolódik, kitűnő gyógyhatású natúr-

készítmények és természetes módszerek állnak rendelkezésre a szervezet gyógyulásának (így például a májműködés helyreállításának) támogatására.

„Inkább nem féregtelenítem a kutyámat, mert a féregtelenítő szerek tönkreteszik a beleit! Igaz, hogy a féregtelenítő gyógyszer többet árt, mint használ?”

A jelenleg forgalmazott és használt féregtelenítő szerek biztonságosak. A hatóanyagok speciálisan a férgek sejtjeire és idegszállaira hatnak, magára bélre és az ott lévő hasznos bélbaktériumokra hatástalanok (*enyhén fokozhatják a kutya bélperisztaltikáját, a könnyebb kiürülés érdekében*). Ritka esetekben allergiás mellékhatások jelentkezhetnek, főként a helytelen adagolás következtében. Ilyenkor célszerű másik hatóanyag, vagy például a tablettás módszerről a krém vagy injekció használatára áttérni.

„Maradt a gyerektől gyógyszeres féreghajtó. Beadhatom a kutyának?”

Kutyák féreghajtására nem ajánlott humán készítmény használata! Az állatgyógyászati készítmények biztonságosak, hatékonyak. Ugyanígy, természetesen, fordítva is igaz, az ember se vegye be a kutya gyógyszerét.

„A kutyámnak adott féregtelenítő minden fajta féreg ellen hat?”

Vannak speciális készítmények egy-egy féregfajtára, de a leginkább elterjedtek az úgynevezett kombinált (*széles spektrumú*) szerek, amelyek szinte minden bélféregfajtát elpusztítanak. A lakásban, kertben vagy az udvaron tartott kutyáknak ezek a készítmények teljes mértékben megfelelnek. Ezek az állatorvosnál vagy állatpatikákban beszerezhetőek. Vannak speciális készítmények is, amelyekkel lehetőség van egy-egy kutya esetében az életkörülményeiből adódó rizikónak megfelelően egy-egy féregfajta elleni kezelésre. Egy vidéken élő, mezőn vagy réten rendszeresen egeret, patkányt vadászó kitorék ebet érdemes az átlagostól gyakrabban *fonálféreg* ellen ható gyógyszerrel féregteleníteni. Egy vadászathoz használt kutyát, vagy amelyik erdős vidéken él és gyakran találkozhat rókával, tanácsos 4-6 hetente *galandféreg* ellen ható készítménnyel féregteleníteni, mert például a *rókaféreg* 30-40 nap alatt válik ivaréretté és kezdi el a tojásait lerakni.

„Hogyan kaphatták el a kölyökkutyák a bélférgeket, hiszen még nem is vittük ki őket a kertből?”

A néhány hetes kölyökkutyák között leginkább elterjedt bélpараzita az *orsóféreg*. A tapasztalatok szerint ennek az az oka, hogy az anyaállatnak az előzetes és a vemheség ideje alatti féregtelenítésére nem fordítottak elég figyelmet. Az anyaállat három különböző módon jelenthet veszélyt a kölykeire:

- a vemhesség ideje alatt a megváltozott immunrendszer miatt már az anyaméhben történik a fertőzés
- a szülés után az anyatejen keresztül a kölykök szervezetébe jutnak
- a bélféreg peték az anyaállatból eltávozó orsóféreg peték visszakerülnek a kölykökbe

A szukát a vemhesség előtt és alatt, a kiskutyákat 2 hetes kortól, 2 hetente féregtelenítsük!

„Miért mondja az egyik állatorvos, hogy évente kell féregteleníteni a kutyámat, egy másik meg azt, hogy háromhavonta?”

A tárgyilagos helyzet gyakorlatilag még ezeknél a javasolt időintervallumoknál is rosszabb. A kutya szervezetébe bármilyen módon bejuttatott féregtelenítő szer csakis azokat a férgeket pusztítja el, amelyek abban az időpontban, kifejlett alakban, a kutyában vannak. A szerek azonban nem nyújtanak hosszú távú védelmet vagy megelőzést. A gyártmányok között igen nagy az eltérés, némelyik használata után 3-5 nap, másoknak 4-5 hét elteltével a kutya gyakorlatilag ismételtlen valamilyen féregfertőzést szedhet össze - mert pl. valamit megevett vagy megnyalt, amiben valamilyen bélpараzita tojásai vagy lárvái voltak. Tehát a helyesen tanácsolt 3-6 hónaponkénti rendszeres féregtelenítés egy jó kompromisszum az elmélet és a gyakorlat között, aminek a betartása a férgek túlzott elszaporodását, elterjedését nagyon hatékonyan megelőzheti.

„A kutyánk nagyon férges volt, elképzelhető, hogy ránk, emberekre is áttért és most a mi beleinkben is férgek vannak?”

A kifejlett bélféreg közvetlenül nem terjednek át az emberre. A terjedés mindig csak a férgek tojásainak vagy a lárváinak egy közbeeső terjesztő által történő átadásával történhet. Ez a közbeeső terjesztő éppen úgy lehet az ember által elfogyasztott növény, mint állati hústermék, de nem az emberrel egy élettérben élő kutya. De természetesen a bélféreg minden emberben előfordulhat,

függetlenül attól, hogy férges volt a kutyája vagy sem, illetve van kutyája vagy nincs. Ilyen esetekben célszerű a családtagoknak gyógyszerárban kapható (humán) belső parazitaellenes szerrel történő kezelése.

„Valóban életveszélyesek a kutyában élősködő férgek az emberekre?”

Amennyiben a bélférgek petéi valamilyen úton-módon (pl. egy kisgyermek szájába veszi a kezét, amivel előtte kutyát simogatott, amelynek a szőrzetén bélféreg peték voltak) az ember szervezetébe kerülnek, akkor ott megindul a lárvává való átalakulásuk, majd kifejlődésük. Attól függően, hogy vándorlásuk, mozgásuk után melyik emberi belső szervben találhatók, különböző betegségeknek lehetnek az okozói. Nagy az affinitásuk az idegszövethez, ezért ezeknek nagy hányada juthat az agyvelőbe, de esetenként a szembe is. Súlyos tüneteket okozhatnak, elsősorban nagyobb mennyiségű fertőzőképes peték felvétele után. Leginkább a gyerekek vannak kitéve a fertőződés veszélyének, hiszen a kutyával érintkezve kevésbé ügyelnek a személyi higiéniára.

3. Allergia

Manapság a szakemberek között már közismert, hogy a kutyák egyik leggyakoribb betegsége az allergia (*Atopische Dermatitis*). Az is köztudott, hogy a betegség kialakulásának ok-okozat rendszere a kutyáknál megegyezik az emberi allergia megbetegedéseivel.

Minden egészséges immunrendszerrel rendelkező szervezet megfelelően reagál, ha számára idegen anyaggal (*antigén*) találkozik, ideális körülmények között védekező reakciói révén leküzdí az. Ebben a folyamatban immunitásra tesz szert, azaz védekezést szerez. Amennyiben ez a védekező reakció kóros mértékűvé válik, túlérzékenységről, allergiáról beszélhetünk, és az allergiát kiváltó *antigén* anyagokat ebben az összefüggésben *allergének*nek nevezzük. Az *allergének* az állatot körülvevő külső környezetből a bőrön, az emésztőrendszeren vagy a tüdőn keresztül kerülhetnek be a testbe. Tovább bonyolíthatja a helyzetet, hogy a kutya szervezete egyes esetekben már éveken keresztül kontaktusba került az allergén anyaggal, mielőtt egy allergia tünet jelentkezik, más esetekben pedig csupán néhány hét telik el az allergia reakcióig.



Intradermaler allergia próba egy kutya hasán

Ugyancsak hasonlít a kutyák allergiája az emberéhez abban is, hogy legalább annyira bizonytalan a diagnosztizálhatósága. Nagy segítséget jelenthet a gazdi pontos megfigyeléseire támaszkodó, kizárásos módszer, majd az ezt követő, leginkább a különféle bőrbetegségekre koncentrááló vizsgálat sorozat, melynek során a parazita, gomba és anyagcsere jellegű betegségek kerülnek a figyelem középpontjába. Ha ezek is kizárhatóak, akkor már egy allergia betegség gyanúja meglehetősen nagy. Ekkor érdemes egy alapos vérvizsgálattal kideríteni, hogy melyek lehetnek azok az anyagok, amelyek az allergia tünetet kiváltják.

A vér laborelemzésén kívül ma már az állatgyógyászatban is használatos az *intradermaler* módszer, amikor a kutya hasán egy kb. tenyéryi területen leborotválják a szőrt és 40 különféle allergén anyagot fecskendeznek a bőrbe. A szervezet reakciója már 15-30 perc múlva szemmel látható eredményt mutat, és viszonylag pontosan behatárolható, hogy melyek azok az anyagok, amelyek az allergiát kiváltják.

A legtöbb esetben az allergia a bőr valamilyen megbetegedése révén jelentkezik. Mert a bőr az allergiát kiváltó szubsztancia hatására viszketni kezd. Amikor az immunrendszer túlzottan kezd védekezni már egy viszonylag enyhe betegséget kiváltó jelenség esetén is, akkor - többek között, - nagy mennyiségű *hisztamin* nevű anyag képződik, amelyet a szervezet nem tud megfelelő mértékben leépíteni. Tulajdonképpen ez az anyag a viszketés kiváltója. Az állat erre természetes védekező ösztöne révén azzal reagál, hogy vakarni, kaparni, harapni, nyalni kezdi a bőrét. Ennek következtében viszont az érintett helyeken baktériumok és gombák hatására egyre fokozódó bőrgyulladás keletkezik.

A másik leggyakoribb külső tünetei az allergiának, ha a kutya szeme váladékos, gyulladós vagy az orra folyik, és ezzel párhuzamosan gyakorta prüszköl.

Csak ritkább esetekben utalnak az allergiára gyomor vagy bélrendszeri problémák

Allergénként számos anyag szerepelhet, ezek a legkülönbözőbb módokon kerülhetnek kapcsolatba az adott szervezettel: belégzés, táplálkozás, a bőrrel való külső érintkezés vagy bolhacsípés útján.

belégzési-allergia

A kutyáknál előforduló allergikus megbetegedéseknek kb. a felét a belégzés útján, a levegőből a szervezetbe kerülő allergének okozzák. A betegség statisztikai adataiból az is kiderül, hogy a kiváltó anyagok listáját a *házi poratka* és a *pollen* vezeti, amelyek többé-kevésbé mindig megtalálhatóak a levegőben. Az udvaron

tartott, vagy a nap túlnyomó részén a friss levegőn tartózkodó kutyák a *házi poratka* esetében vannak szerencsésebb helyzetben, a *pollen* allergiában szenvedő kutyák évente kb. 6 hónapig csak a téli időszakban lélegezhetnek számukra egészségesebb levegőt.

A légutakon keresztül a kutya szervezetébe kerülő, allergiát kiváltó betegség külső viselkedési tünetei lehetnek, hogy a kutya vakarózik, nyalja/rágja a végtagját vagy a fejét a talajhoz/szőnyeghez dörzsöli, fülei vörösek és forróak vagy gyulladásosak. Nem ritka az sem, hogy a kutya bőrének illata feltűnő módon megváltozik.

Bizonyos esetekben lehetőség van az úgynevezett *hyposzenzibilizálásra*, amely abból áll, hogy hosszú távon, folyamatosan, nagyon kis mennyiségben szándékosan bejuttatják a kutya szervezetébe az allergiát kiváltó anyagot, azzal a céllal, hogy a szervezet és az immunrendszer hozzászokjon, és egészséges módon reagáljon az anyag jelenlétére. A kezelés hátránya, hogy 6-12 hónapig tart és a *Pennsylvania Egyetem (USA)* dermatológiai tanszékének fölmérése szerint a tünetmentességet csak az esetek 70-75 %-ban lehet elérni. A *szteroid* kezeléssel jó eredmény érhető el, ennek viszont az állat szerveire gyakorolt mellékhatásai elég kiszámíthatatlanok.

Az *antihisztamin* egy másik gyógyszeres kezelési lehetőség, gyakorlatilag mellékhatások nélkül, de ennek hátránya abban áll, hogy meglehetősen nehéz a különböző készítmények esetén a megfelelő dózist megállapítani.

További lehetőséget kínál a kutyatápgyártók részéről az utóbbi időben reflektorfénybe helyezett

Omega-3 (hal olajokból kivont) és *Omega-6* (növényi eredetű gamma-linol sav) *zsírsavaknak* allergia elleni célirányos bevetése. A kutya táplálékában ennek a két összetevőnek a megemlése csökkenti a viszkető érzést és 20 %-ban tünetmentessé teheti az állatot.

A belégzési allergiában szenvedő kutyánál, ha a gazdi már pontosan tudja a tünetet kiváltó allergént, akkor a megelőzés jelentheti a leghatékonyabb sikert.

tápanyag-allergia

Ebbe a betegség csoportba tartoznak a valamilyen táplálék összetevő anyagtól allergiában szenvedő kutyák. Különösen az utóbbi két évtizedben szaporodott el ezek száma, a kereskedelmi forgalomban kapható kutyatápok, valamint a gyártás során fölhasznált színezékek, ízesítők, tartósítószer, stb. elterjedésével arányosan. A leggyakoribb tápanyag-allergiát kiváltó nyersanyagok: tej, tojás, mogyoró, kukorica, szójabab, csokoládé.

Sok esetben a gazdik tévesen egy-egy bizonyos táp márkanevéhez kapcsolják a tápanyag-allergiát, pedig ezekben az esetekben arról van szó, hogy az állat egy bizonyos tápanyag összetevőre érzékeny, és sok esetben a tünetet kiváltó allergén 10-20 különböző márkájú tápban is jelentős alkotó részét képezheti.

A tápanyag allergiában szenvedő kutyák esetében ajánlatos arany szabályként kezelni, hogy az állatnak adott élelmiszerek nem tartalmazhatják az alábbiakat :

- szintetikus tartósító-, aroma-, és ízesítő anyagokat
- antioxidánsokat
- szintetikus vitaminokat
- húslisztet
- szója eredetű adalékanyagokat

Amennyiben a tünetet kiváltó anyag pontosan meghatározható, akkor egy szigorúan betartott diétával a betegség viszonylag egyszerűen kontrollálhatóvá válik. Sok esetben a minőségi táplálékkal, odafigyeléssel az allergikus betegség ezen formája könnyen megelőzhető lehet. Sajnos azért nem minden esetben, mert bizonyos kutyafajtáknál a szakszerűtlen tenyésztés és a beltenyészet miatt az allergiára való hajlam már genetikailag örökölhetővé vált.

Ennek az allergia formának a leggyakoribb megnyilvánulása valamilyen bőrproblémában jelentkezik.



A pontos diagnosztizálás legújabb módszere egy német laboratórium által kifejlesztett *CANIS 44* nevű élelmiszer allergia teszt. Az eljárás 44 különféle élelmiszer komponensnek mind a két *immunglobulin* (*IgG* és *IgE*) osztályát egyszerre vizsgálja.

bolha-allergia

Külön említést érdemel az úgynevezett *bolha-allergia*, amelyet tulajdonképpen nem maga a parazita állatnak, a bolhának a jelenléte okozza, mint kontakt-allergiát, hanem a bolhacsípés által a bőrbe kerülő bolhanyál. A tünet nagyrészt hasonlít a viszketésben, bőrbetegségekben megnyilvánuló allergiákhoz. Általában a hát farhoz közel eső részén, a combok belső részén, néha a nyakon vagy a hason keletkezik 1-2 cm átmérőjű, rövid ideig gyulladásos, majd gyorsan száradó seb.

A kezelésnek elsősorban a szisztematikus bolhairtasra kell koncentrálnia, amely alatt nemcsak maga a kutya, hanem a pihenőhelye, kosara, takarója, a kutyaól és minden egyéb tartózkodási helye is értendő.

A bolhairtást követően a *Sulfur D-6* homeopátiás szerrel lehet a bőr regenerálódását elősegíteni.

A kínai orvoslás területén használt *Resilium* gyógynövénykeverék szintén egy jó alternatív kezelési lehetőséget biztosít a bolha-allergiában szenvedő kutyának.

A tápanyag- és bolha allergia esetén ajánlatos a kutyát egy salaktalanító / méregtelenítő kúrának alávetni, amelynek célja, hogy a belek, a máj és a vese teljesen kitisztuljon, ezáltal az immunrendszer újra aktívvá válhat és megerősödhet.

Erre két jól bevált módszer is ismeretes:

- főzött rizs, lenmag és joghurt keveréke
- magnéziumban gazdag zöld növényi agyagok és borókaolaj keveréke

A salaktalanító / méregtelenítő kúrát Bach-virág terápiával lehet kiegészíteni és hatékonyabbá tenni.

kontakt-allergia

További allergia-forrást jelentenek a különféle kutyakozmetikai szerekben lévő kémiai anyagok, illatosítók, alkoholszármazékok, amelyek a *kontakt-allergia* legnagyobb veszélyforrásai. Különösen a divatos ölebeknél túlzásba vitt gyenge minőségű, olcsó samponokkal végzett túl gyakori fürdetés vagy a szőrzet különféle szintetikus és vegyi anyagokkal való ápolása jelent potenciális veszélyt egy-egy allergikus megbetegedésre.

Az utóbbiak főleg a kiállítási kutyáknál vagy az újabban divatba jött karomlakkozás és a szőrzetfestés esetén gyakoriak.

A kontakt-allergiát leggyakrabban kiváltó okok:

- kémiai hatóanyagot tartalmazó paraziták elleni szer/nyakörv
- kémiai hatóanyagot tartalmazó fül- vagy szemtisztítószer
- hidrogén-peroxid vagy alkohol tartalmú kutyakozmetikai szerek
- háncsból készült kutya-kosár
- poliacryl anyagot tartalmazó kutya-takaró vagy kutya-ruházat

- fém etető- és itató edény
- fém nyakörv, lánc, póráz
- szobai- kerti- vagy gazdasági növények permetezőszerei
- rovarölő szerek
- műtrágyák
- tisztítószer

a gazdik és a tenyésztők feladatai

A tapasztalatok szerint az allergiában szenvedő kutyaénál a teljes és végleges tünetmentesség csak nagyon kis arányban érhető el, illetve amennyiben az allergia egy genetikailag örökölt betegség, akkor pedig az esély a gyógyíthatóságra még kisebb. Súlyos esetekben a gyógyszeres (*kortison*) kezelés csak átmeneti megoldást jelenthet.

Az allergiában szenvedő kutyaénak ajánlatos a táplálékukban az esszenciális zsírsavaknak, a cinknek és a biotinnak a mennyiségét megemelni, ugyan is ezek az anyagok valamelyest csökkenteni tudják a viszketés tünetét. Egészséges, jó minőségű és tiszta alapanyagokból készült táplálékkal, Aloe Vera ivólével az állat immunrendszere szintén tovább erősíthető, amely összességében jelentősen csökkenti az allergia kialakulásának kockázatát.

A kutyaén allergia betegségei ellen a gazdik leginkább megelőzéssel tudnak védekezni, vagy ha már az állat a betegségben szenved, akkor a kiváltó anyag pontos felderítését követően megakadályozni annak a kutya szervezetébe jutását.

Fontos, hogy egy lelkiismeretes kutyaénész, ha az állományban allergikus megbetegedés fordult elő, akkor az érintett tenyészvonalat kivonja a további tenyésztésből, és az érintett utódok leendő tulajdonosait megfelelően tájékoztatja. Azokat az állatokat, amelyeknél egyszer már allergiás megbetegedés volt kimutatható, ne tenyesszék tovább, mert a betegség öröklésével nagymértékben hozzájárulhatnak annak terjedéséhez.

4. Fülgyulladás (*Otitis*)

Az egészséges kutya külső füljárata önmagától tisztul.

Az Otitis egy a fül különböző részein - kívül, a külső- vagy a belső hallójáratokban jelentkező gyulladásos megbetegedés, amit baktérium, gomba vagy parazita fertőzés okoz. Főleg a lógó fülű fajtáknál gyakori.

A fülgyulladás tünetei:

- jellegzetes, kellemetlen szag
- a kutya gyakorta rázza a fejét
- a kutya vakarja, kaparja fejét, füleit



A gyakori fülgyulladás elkerülése érdekében fontos a kutyák fülének rendszeres ellenőrzése és szükség esetén a szakszerű tisztítása. A már enyhén begyulladt fül esetében az egyszeri tisztítás és gyógyszeres kezelés nem hatékony. Csak rendszeres tisztántartással és a gyógyhatású készítmény hosszabb távon történő kezelésével érhető el a tünetmentesség.



Az olyan fajtájú kutyáknál amelyeknek a fülkagyló belső oldalán is növekszik a szőr, a szőrt kutyakozmetikus vagy állatorvos egy érfogó csipesz segítségével tudja eltávolítani, - csavaró mozdulattal kitépni.

Ezt a munkaműveletet nem lehet pótolni azzal, hogy kivágjuk a szőrt, mert ezzel egyrészt intenzívebbé válik a növekedés és a szőrszállak megerősödnek, másrészt sokkal balesetveszélyesebb egy ollóval dolgozni a kutya fülében, mint egy tompa hegyű érfogóval !

Gyakori eset, hogy az állatorvos diagnosztizálja a fülgyulladást, ajánlja a gyógyhatású készítmény használatát, de nem szőrteleníti a fület.

Ennél fogva az esetleges készítmény fennakad, lerakódik a fülszőrzetet és tovább fokozódik a fülgyulladás.

A kutya fülének belső felületét fültisztító folyadékkal, vatta vagy gézlap segítségével kell megtisztítani. A külső hallójárat részeibe gél vagy fültisztító folyadékot kell nyomni és a fület átmasszírozni, hogy a belejuttatott szer kellően feloldja a lerakódott fülsírt. Sok esetben a kutya ilyenkor megrázza a fülét, hogy a

centrifugális erő kicsapja a feloldódott váladékot, szennyeződést. Ezt követően ismét át kell törölni a fülek belsejét. Csak az így megtisztított és előtte szőrtelenített fülbe érdemes a gyulladás látható (szagolható!) jele esetén gyógyhatású szert a kutya fülébe helyezni.

Figyelembe kell venni, hogy a fülkagyló és a hallójarat fajtánként változó, ennek megfelelően kell a tisztítást elvégezni.



A fülszőr kitépését szakemberre kell bízni !

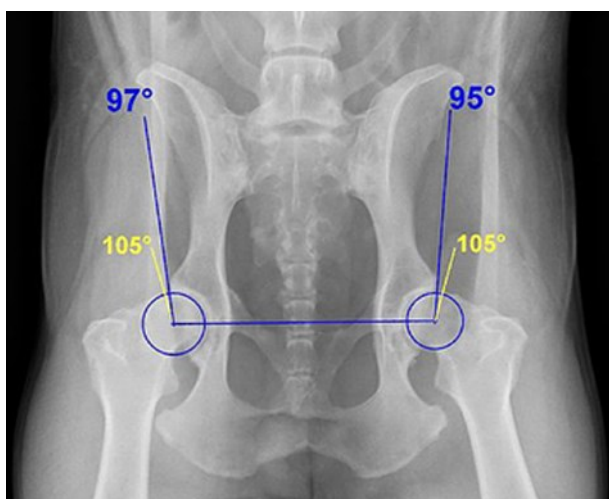
5. Csípőízület diszplázia (HD / Hüftgelenksdysplasie)

A nagy testű és nehéz testtömegű fajták a leginkább veszélyeztetett csoport (kb. 30 - 40 % -t érinti) a *csípőízület diszplázia* kialakulására.

A csípő gömbcsuklós ízülete rendellenesen fejlődik ki, azaz a combcsont *feje* és a *vápa* nem illeszkedik tökéletesen, ezáltal a fájdalmas ízületi gyulladás alakul ki. Kizárólag olyan állatok betegednek meg, amelyek örökölték a betegségre való hajlamot.

A betegség kezdetén, néhány hetes korban a csípőízületben az ízületi nedv felszaporodása észlelhető, amit az ízületi tok és az egész ízület ellazulása követ. Ez a folyamat 16 hetes életkorra lezajlik. Az ízület lazasága a csípőízületi diszplázia legfontosabb, örökletes rizikófaktor. Minél lazább az ízület, annál valószínűbb, hogy a mozgás közben pontatlanul érintkező ízületi felületeken fokozott terhelés lép fel. Ez gyulladásos elváltozásokhoz vezet. Az ízületet alkotó csontok eldeformálódnak, a csontfelszívdások és a csontlerakódások következtében kórosan átépülnek. A folyamat az ízület lazaságának mértékétől és a hajlamosító tényezőktől (táplálás, mozgatás) függően károsítja a csípőízületet és többnyire hónapok, vagy évek múltán vezet a hagyományos röntgenvizsgálati eljárással kimutatható csontelváltozások kialakulásához. A kutyák eltérő módon reagálnak a csípőízületben kialakult elváltozásokra. Míg az érzékeny egyedek az elváltozás sántasággal jelzik, addig a kevésbé érzékenyek még az ízületet súlyosan roncsoló folyamat esetén sem mutatnak külső tüneteket.

A csípőízületi diszplázia biztos megállapítása, (vagy kizárása) csak röntgenvizsgálattal lehetséges !



A jelenleg használt, *nyújtott csípőjű beállítással* végzett röntgenvizsgálati eljárás jó képet ad a csípőízület megbetegedését kísérő csontelváltozásokról. Ezzel a módszerrel azonban csak 24 hónapos kor után lehet biztosan kizárni a csípőízületi diszplázia fennállását. A felvételek elbírálásának egyik legfontosabb szempontja a *Norberg-féle szög* vizsgálata, amely az ízület lazaságát hivatott számszerűen kifejezni. Azonban a combcsont hátranyújtása és befordítása miatt az ízületi tok megcsavarodik, az ízület lazasága 2-11-szer kisebb lesz a röntgenfelvételen, mint amekkora valójában, a kutya álló helyzetében!

1983-tól *Dr. Gail Smith*, a Pennsylvanai Egyetemen (USA) megkezdett, egy évtizedes kutatómunka eredményeként kidolgozta az ún. *PennHIP* módszert. Ennek során három röntgenfelvételt készítenek a kutyáról.

Egy felvétel a hagyományos, nyújtott csípőjű, a másik kettő pedig álló helyzetű beállítással készül. Ez utóbbiak közül az első az ún. összenyomatási felvétel. A combcsont fejét a medencecsont ízületi vápájának mélyébe nyomva lehetővé válik az ízületi felületek illeszkedésének, konvergenciájának vizsgálata. Az egészséges állatoknál az ízületi vápa szegélye által képzett körív és a combcsont fejének köríve egymással megegyező középpont köré rajzolható. A másik álló helyzetű felvétel az ún. eltérítési felvétel. Egy erre a célra kifejlesztett berendezés segítségével a csípőízületnél oldalirányban ártalmatlan erővel szétfeszítik a combcsontokat, vagyis az ízületi vápa és a combcsontfejek eltávolításával a csípőízületet az elérhető leglazább pozícióba hozzák. Az összenyomatási és az eltérítési felvétel során a combcsont feje köré rajzolható két körív középpontja eltér egymástól. Ez pontosan mérhető. A két felvételen kapott középpontok elmozdulása alapján határozható meg az ízület lazasági indexét. Ennek értéke minél kisebb, annál feszesebb, minél nagyobb, annál lazább a csípőízület. A számszerű kifejezőmód lehetővé teszi, hogy ne *"megfelelt"* és *"nem megfelelt"* kategóriákban határozzák meg a betegség fokát, hanem a fajtára jellemző értékekhez legyen viszonyítva a vizsgált egyed.

A csípőízület lazaságának megállapításán alapuló eljárás megbízhatóságát több független, nemzetközi vizsgálat, valamint az USA -ban nagyszámú eredmény is igazolta már. Ez a módszer felülmúlja a régít pontosságban és ismételhetőségben.

Bizonyos esetekben egy meglehetősen drága operatív beavatkozással egy protézis beültetésével lehet segíteni ezen a betegségen.

A felelősségtudatos tenyésztők kizárják a tenyésztésből azokat az egyedeket amelyeknél a betegség kialakulása kimutatható volt. Ezzel jelentősen csökkenthető vagy megakadályozható hogy a későbbi utódok ebbe az örökölhető fejlődési rendellenességben szenvedjenek.

6. Parvovírus (bélgyulladás)

Főleg a kölyök és a fiatal kutyák lázas általános tünetekkel, erőteljes hányással, véres hasmenéssel, erőtlenséggel fáradékonysággal, kölyökkutyában esetenként szívizomgyulladással járó betegsége, amelyet a 2-es szerotípusú kutya-parvovírus (CPV-2) okoz.

Leggyakoribb terjedési módja, hogy a kutya a szájon át felvett vírussal fertőződik, majd a vírus a torok nyirokszövegeiben elszaporodik, majd a véráramba jut. A vérárammal való szóródást követően a vírus elsősorban a bélnyálkahártya hámsejtjeiben, a nyiroksejtekben és kölyökkutyákban a szívizomsejtekben tovább szaporodik.

A vírus a fertőződést követő 3 - 4 nap múlva kezd a bélsárral ürülni, maximumát a klinikai tünetek tetőfokán, a fertőzés utáni 6-8. napon éri el, majd a vírusürítés többnyire 2-3 hét alatt fokozatosan megszűnik.

Kezelését bízzuk állatorvosra, aki a tünetek alapján dönteni tud az infúziós, intenzív folyadékbevitel, K - vitamin és hasmenés gátló gyógyszeres kezelés kombinációjának kivitelezéséről.



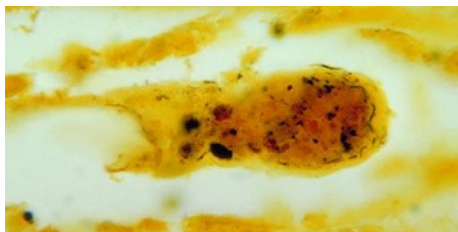
Egy éves korukig a kutyák többsége védetté (szeropozitívá) válik, akár fertőződés, akár pedig védőoltás eredményeként.

A betegség megelőzésére az élő vakcinás védőoltás a leghatékonyabb, ennek alkalmazása után az ellenanyagok a vérsavóban már az 5. napon megjelennek, a 7. naptól pedig védettség alakul ki.



7. Leptospirosis

Ez a baktériumok által okozott fertőző betegség egyforma veszélyt jelent minden korú kutyáknak, azonban a kanok valamennyire veszélyeztetettebbek mint a szukák.



Leptospirosis baktérium

A leggyakoribb tünetei az étvágytalanság, hányás és a láz. Súlyosbodás esetén kötőhártya gyulladás és bélgyomor gyulladás állapítható meg és a fokozott vizeletképződés hatására vese gyulladás és veseműködés elégtelensége alakul ki.

A betegség okozói a *Leptospira interrogans* baktérium különböző típusai. A fertőzést leggyakrabban egy másik állat vizeletével kiürülő *Leptospira* baktérium terjeszti. A fertőzés forrása lehet háziállat (főleg a sertés, szarvasmarha, kutya), a vadon élő rágcsálók között a patkány, egér, mezei pocok, vagy fertőzött vízben való fürdés. A kórokozó rendszerint a bőr és a nyálkahártyák apró sérülésein át hatol az állat szervezetébe. A leptospirák aktív mozgásuk következtében gyorsan bejutnak a véráramba, majd szétszóródnak megtelepszenek a különféle szervekben. A fertőződést követő 4-10. nap között a leptospirák tömegesen jelen vannak a különféle szervekben.

A betegséget vérből lehet diagnosztizálni, a kórokozó ellen termelt ellenanyagok vagy a baktérium közvetlen kimutatásával.

Magas adagolású antibiotikumos kezelés és az egyedi tünetek mellékterápiás kezelése vezethet a gyógyuláshoz.

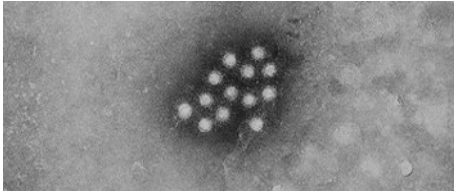


A védőoltás ajánlott, bár nem fedi le a kiváltó baktériumtípusok mindegyikét, (vagy csak a *L. canicola* és a *L. icterohaemorrhagiae* serotípusok ellen véd, vagy a Pfizer cég *Vanguard L-4* vakcinája, amelyik négy serotípus ellen véd) ezért nem ad 100% -os védekezést.

8. Fertőző májgyulladás

A fertőző májgyulladás - a kutyák 'sárgaság' betegsége (*Hepatitis contagiosa canis H.C.C.*)

A vírus a bélsáron, vizeleten, nyálon vagy táplálék, ivóvíz közvetítésével terjedhet.



Elsősorban azokra a kutyákra jelent veszélyt amelyek immunrendszere még nem alakította ki a kellő ellenálló képességet vagy a kombinált oltás elmaradása révén nem alakult ki a szervezett védekezése.



A fertőződés szájon át megy végbe. A vírus a garatüregben és a környéki nyirokcsomókban szaporodik el. A vírus károsítja a nyiroksejteket, a vérerek sejtjeit, a májat, a veséket és a szemet, de alkalmanként bejuthat az agyvelőbe is. A lappangási idő általában 2-5 nap.

Kezdeti tünetei az étvágytalanság, láz, fáradékonyság és megemelkedett folyadékfelvétel amit hasmenés, hányás a szemek és az orr erős váladékozása és hasfájás követ. A májfunkció elégtelenné válik ami felborítja a vérkeringési rendszer működését. Enyhe lázas állapottól súlyos, akár halálos kimenetelű betegségig is fajulhat.

A fertőzött kutyák minden váladékukkal hónapokig üríthetik a vírust, függetlenül attól, hogy maguk megbetegednek, vagy tünetmentesen vészeli át a kórt.

A kombinált védőoltás vakcinája tartalmazza a fertőző májgyulladás elleni (*CAV-1 vagy CAV-2*) hatóanyagot.

9. Daganatos megbetegedések

A jelenleg Európában élő, 10 évtől idősebb kutyáknak közel fele szenved valamilyen daganatos megbetegedésben.

Vannak fajták amelyek különösen érzékenyek bizonyos daganat képződésére: pl. boxerek esetében átlagon felüli gyakorisággal jelentkezik bőrdaganat, német-juhász kutyáknál epedaganat, a különösen nagytetű fajták esetében pedig a csontdaganat a leggyakoribb

A ma élő kutyák nagy része közösen szenved embertársával azoktól a környezeti tényezőktől amelyek embernél és állatnál egyaránt közrejátszanak a különféle tumor betegségek kialakulásában. Sok esetben pedig maga a kutya gazdája jelenthet káros behatást kedvencére: erős dohányos gazdik mellett élő kutyáknál például gyakoribbak az orrüreg, illetve a tüdő rosszindulatú daganatok. A kutyák daganatos megbetegedéseinek keletkezését ugyan azok a tényezők váltják ki mint az embereké. Mai tudásunk szerint a korlátlan osztódási hajlam az oka a tumor sejtekben kimutatható genetikai károsodásnak. Ezt a szervezetben az elhúzódó kémiai, fizikai és sugárhatás válthatja ki. Kísérletek alapján jelenleg több ezer vegyületről bizonyosodott be, hogy 'rákkeltő' hatású, de daganatot idézhetnek elő a szövetfejlődési hibák, vagy az élő kórokozók, pl. vírusok is.



Az általános tünetek főként külsőleg kitapintható duzzadásokként, az állat rohamos testtömegének csökkenésében, étvágytalanságban, a mozgási kedv alulmaradásában, légzési nehézségekben mutatkoznak. Székrekedés és hányás a gyomor- és a bélrendszerre, a sántítás a csont- és ízületi rendszerre, a fájdalmas vagy véres vizelet a húgy- és nemi szervekre kell, hogy irányítsa a figyelmet. A tumorok kezdeti stádiumban sokszor tüneteket sem okoznak, ezért a középkorú és idősebb ebeknél javasolt a rendszeres, körültekintő állatorvosi vizsgálat; mivel korai felismerés esetén a gyógyulás esélyei jelentősen magasabbak. Az állatorvos a kórelőzmény részletes kikérdezésével, gondos fizikális vizsgálattal, laboratóriumi kiegészítő vizsgálatokkal, valamint ultrahang, röntgen, CT, vagy szcintigráfias vizsgálattal tudja megerősíteni vagy kizárni az onkológiai megbetegedést.

A klinikai gyakorlat jó- és rosszindulatú daganatokat különböztet meg:

- *rosszindulatú daganatok:* - intenzív növekedésű, a szövetekbe betörő, azokat pusztító és további áttéteket képező, a szervezetben terjedő daganatfélések
- *jóindulatú daganatok:* - csak helyben és lassan növekszenek és a környezetükben lévő szövetektől tokkal elhatároltak, ezért műtéti eltávolodásukat követően nem képesek újra keletkezni

Amennyiben a daganat területileg meghatározott, a megbetegedett szövet operatív eltávolításával lehet segíteni.

A legfontosabb tudnivaló: a daganatos betegség megállapítása nem egyenértékű az állat halálos ítéletével. Többféle kezelési stratégia is létezik, ezek közül a diagnózis megszületése után az állatorvosnak a tulajdonossal közösen kell kiválasztania az adott esetben leginkább megfelelőt. A legtöbb esetben műtéti eljárással orvosolható a kór, de a tumoros betegségek egy részében nem az operáció az egyedül javasolható megoldás. Az embereken is alkalmazott kemoterápiás gyógyszerek legnagyobb része kutyákon is sikerrel bevethető, a tumoros megbetegedések egy részénél pedig a sugárterápia lehet a kezelés leghatékonyabb módja. Mindhárom kezelési forma (sebészi-, kemo-, és sugárterápia) a tumor típusától függően eredményes lehet önmagában, vagy kombinációikban alkalmazva. Ezek a kezelésmódok ma már Magyarországon is elérhetőek.



A fent említett kezelések mellett léteznek támogató kezelések is; amelyek a beteg állat immunrendszerét segítik, illetve a betegség alatti életminőségét igyekeznek segíteni.

10. Leishmaniózis

A *leishmaniózis* ('dum-dum láz' vagy 'fekete láz' néven is ismert) egészen az utóbbi évekig főként a Dél-Európai országok egyik legsúlyosabb, egysejtű véglények által okozott fertőzőes kutyabetegsége volt. (Szicíliában a kutyák 80 százaléka fertőzött!) Az utóbbi évtizedben az EU országokon belül fölerősödött utazási, nyaralási szokásoknak és a társállatként tartott kutyák utaztatásának köszönhetően mára sajnos egyre fokozottabban a mediterrán országokon kívül is elterjedt.

A fertőzés kórokozója egy mikroparazita amelyet a lepkeszúnyogok / homoki szúnyogok terjesztenek. A szúnyog fertőzött vért szív és mikor megszúr egy következő áldozatot, azt megfertőzi.

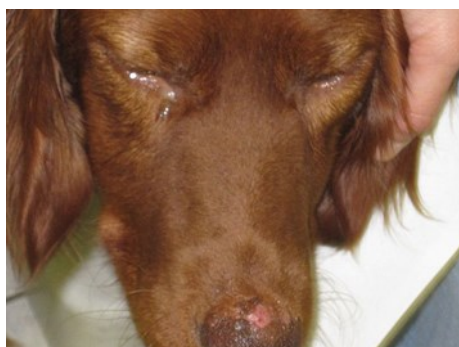


A fertőzés megtámadja a lépét, a májat, a csontvelőt, és elpusztítja az immunrendszert. Ha nem kezelik, szinte mindig halálos kimenetelű.

A megbetegedést az állatorvos speciális (pl. ELISA-) teszttel ki tudja mutatni.

Egyes állatokon sosem tör ki a *leishmaniózis*, noha fertőzöttek. A lappangási idő az állat immunrendszerétől függően 3 hónaptól 4 évig terjedhet.

Kezdeti tünetei más megbetegedésre is utalhatnak: az állat étvágya romlik, fogyni kezd és a nyári hőséget nehezen viseli, többet liheg és fáradékonyabb. A további tünetekként jelentkező szemek körüli, később az orr körül, nyakon és lábszáron jelentkező szőrhullás, kopaszodás már egyértelműen a megbetegedésre utalnak.



Ezek a foltok később gyulladttá válnak, a bőr hámlani kezd és elsebesedik. A kutya orra vérezhet, az orrán a bőr berepedhet, esetleg kötő-hártyagyulladás lesz, a szaruhártya és a szemhéjak is begyulladhatnak.



A betegség előrehaladott állapotában az állatok erősen lesoványodnak, elesettek, hasmenésük és izomfájdalmaik vannak.



A *leishmaniózis* jelenleg még nem gyógyítható, de szerencsés esetben szinten tartható.



... ez **MÁS** mint egy **KUTYA**iskola ... !

KUTYAiskola - Felsőörs és Székesfehérvár

GAZDIsuli

KUTYAtréning

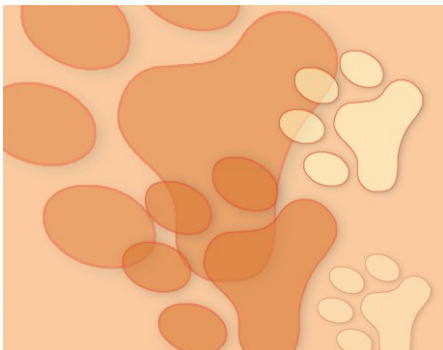
KUTYAkozmetika

E-oktatás és **E-**képzés

E-Book

BACH-VIRÁGterápia

WEB-bolt



www.4tappancs.hu

www.4tappancs-kutyakozmetika.hu

www.kutyatrener.hu

www.szuperkutya.hu

Facebook: <http://www.facebook.com/pages/4tappancs-Bt/191049390993388>

info@4tappancs.hu

+36 (06) 30-2929995

+36 (06) 88-783879